

Návrh na odvolanie a vymenovanie zástupcov Slovenskej republiky do Rady guvernérov v medzinárodných finančných inštitúciách

Európska banka pre obnovu a rozvoj (angl. *European Bank for Reconstruction and Development*, ďalej len „EBRD“) je medzinárodnou finančnou inštitúciou, ktorá vznikla na základe Dohody o založení EBRD podpísanej v Paríži 29. mája 1990 a nadobudla platnosť 28. marca 1991. Dňa 15. októbra 2006 nadobudol platnosť Dodatok k Dohode o založení EBRD v súvislosti s prijatím Mongolska medzi prijímateľské krajiny EBRD. EBRD začala vykonávať svoju činnosť 15. apríla 1991.

EBRD má 71 akcionárov: 69 členských krajín, Európska investičná banka a Európska únia. Sídlo EBRD je v Londýne, Spojené kráľovstvo.

Mandát: pomoc transformujúcim sa krajinám strednej a východnej Európy, strednej Ázie a južného a východného Stredozemia pri rozvíjaní ich trhov orientovaných hospodárstiev, hlavne rozvoj súkromného sektora. EBRD sa formou poradenskej činnosti, poskytovaním úverov, kapitálovým vstupom a garanciami angažuje v 38 krajinách vrátane Slovenskej republiky (ďalej len „SR“); ide o tzv. prijímateľské štáty.

Slovenská republika a EBRD: SR po rozdelení ČSFR požiadala o členstvo a zároveň potvrdila Listinou o prijatí z 26. januára 1993, že prijíma členstvo v EBRD a Dohodu o založení EBRD v súlade so svojím vnútroštátnym poriadkom. Generálny tajomník EBRD certifikátom potvrdil, že SR sa stala členom EBRD s účinnosťou od 1. januára 1993. Hlasovací podiel SR je 0,43 % z celkového počtu hlasov EBRD. Slovenská republika patrí spolu s Českou republikou, Maďarskom, Chorvátskom a Gruzínskom do jednej konštituencie. V Rade guvernérov zastupuje Slovenskú republiku minister financií SR, jeho alternátom je guvernér Národnej banky Slovenska.

Za SR bol uznesením vlády Slovenskej republiky č. 31 z 25. januára 2023 do funkcie guvernéra Európskej banky pre obnovu a rozvoj vymenovaný Eduard Heger, v tom čase predseda vlády poverený riadením Ministerstva financií Slovenskej republiky. Zástupcom (alternátom) guvernéra EBRD je guvernér Národnej banky Slovenska Peter Kažimír.

Európska investičná banka (angl. *European Investment Bank*, ďalej len „EIB“) je medzinárodnou finančnou inštitúciou, v ktorej akcionárske práva vykonáva 27 členských štátov Európskej únie. EIB vznikla na základe článkov 129 a 130 Rímskej zmluvy zakladajúcej Európske hospodárske spoločenstvo, ktorú podpísali v Ríme 25. marca 1957 a nadobudla platnosť 1. januára 1958. Sídlo EIB je v Luxemburgu, Luxemburské veľkovevodstvo.

Mandát: EIB poskytuje financovanie, ktoré prispieva k plneniu cieľov politiky EÚ hlavne v oblasti infraštruktúry, podpory malých a stredných podnikov a podnikov so strednou kapitalizáciou, inovácií a zručností, klimatických zmien a životného prostredia, rozvoja a kohézie.

Slovenská republika a EIB: vstupom SR do EÚ, 1. mája 2004, sa SR stala akcionárom EIB. Hlasovací podiel SR je 0,30 % z celkového počtu hlasov EIB. SR patrí spolu s Bulharskom, Českou republikou, Cyprusom, Maltou a Slovinskom do jednej konštituencie. Podľa Štatútu EIB je guvernérom EIB minister financií príslušnej krajiny.

Za SR bol uznesením vlády Slovenskej republiky č. 31 z 25. januára 2023 do funkcie guvernéra Európskej investičnej banky vymenovaný Eduard Heger, v tom čase predseda vlády poverený riadením Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Do **skupiny Svetovej banky** (angl. *World Bank Group*, ďalej len „WBG“) patria Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj (angl. *International Bank for Reconstruction and Development*, ďalej len „IBRD“), Medzinárodné združenie pre rozvoj (angl. *International Development Association*, ďalej len „IDA“), Medzinárodná finančná korporácia (angl. *International Finance Corporation*, ďalej len „IFC“), Mnohostranná agentúra pre investičné záruky (angl. *Multilateral Investment Guarantee Agency*, ďalej len „MIGA“) a Medzinárodné centrum pre riešenie investičných sporov (angl. *International Centre for Settlement of Investment Disputes*, ďalej len „ICSID“).

189 členských štátov sú akcionármi banky. Sídlo skupiny Svetovej banky je vo Washingtone, D. C., USA.

Mandát: skupina Svetovej banky je globálna skupina piatich inštitúcií s cieľom znižovať chudobu a zabezpečovať zdieľanú prosperitu v rozvojových krajinách. Je jednou z kľúčových inštitúcií na implementáciu Agendy 2030 a plnenie cieľov udržateľného rozvoja. Oficiálna činnosť IBRD sa datuje od 27. decembra 1945, keď 29 krajín podpísalo Články dohody. Členstvo v IBRD je podmienené členstvom v Medzinárodnom menovom fonde.

Slovenská republika a skupina Svetovej banky: v súvislosti s rozdelením ČSFR dňom 1. januára 1993 Slovenská republika sukcedovala na členstvo v IBRD, IDA, IFC a MIGA a v roku 1994 podpísaním Konvencie o riešení investičných sporov medzi členských štátmi a súkromnými investormi iných členských štátov sa stala aj členom ICSID. Vo Výkonnej rade Svetovej banky patrí SR do tzv. EDS 10 konštituencie spolu s Belgickom, Bieloruskom, Českou republikou, Kosovom, Luxemburskom, Maďarskom, Rakúskom, Slovinskom a Tureckom. V Rade guvernérov zastupuje Slovenskú republiku minister financií SR, jeho alternátom je viceguvernér Národnej banky Slovenska.

Za SR bol uznesením vlády Slovenskej republiky č. 31 z 25. januára 2023 do funkcie guvernéra v skupine Svetovej banky vymenovaný Eduard Heger, v tom čase predseda vlády poverený riadením Ministerstva financií Slovenskej republiky. Zástupcom (alternátom) guvernéra v skupine Svetovej banky je viceguvernér Národnej banky Slovenska.

V súvislosti s vymenovaním vlády Slovenskej republiky, aby Ministerstvo financií Slovenskej republiky s účinnosťou od 15. mája 2023 riadil Michal Horváth, je potrebné aktualizovať zastúpenie Slovenskej republiky na uvedených pozíciách. Z toho dôvodu sa v predloženom materiáli navrhuje vymenovať ministra financií Slovenskej republiky Michala Horvátha do funkcie guvernéra Európskej banky pre obnovu a rozvoj, guvernéra Európskej investičnej banky a guvernéra v skupine Svetovej banky.

Európsky mechanizmus pre stabilitu (angl. *European Stability Mechanism*, ďalej len „ESM“) je súčasťou druhej vlny balíka opatrení smerujúcich k ozdraveniu a pomoci členským štátom eurozóny vo finančných ťažkostiach s cieľom zabezpečiť stabilitu celej eurozóny. ESM je medzivládna organizácia založená na základe medzivládnej zmluvy členskými štátmi eurozóny v roku 2012.

Mandát: ESM funguje ako „veriteľ poslednej inštancie“ pre krajiny eurozóny, keď nie sú schopné refinancovať svoj vládny dlh na finančných trhoch pri udržateľných sadzbách. Poskytnutie pomoci z ESM je prísne podmienené splnením podmienok k odstráneniu príčin vedúcich k pomoci a aktívnym zapojením štátu, ktorý dostal pomoc. Hlavnou úlohou dlžníckeho štátu je preukázať dostatočnú zaangažovanosť súkromného sektora do navrátenia udržateľného stavu verejných financií. Účasť súkromného sektora by sa mala zväziť v prípadoch, keď prijímateľská krajina podstupuje riadny program spojený s makroekonomickými úpravami.

Dňa 22. júna 2012 bola NR SR schválená Zmluva ktorou sa zriaďuje Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „Zmluva o ESM“). Ratifikačná listina bola pánom prezidentom podpísaná dňa 23. júna 2012. Následne bol dňa 28. júna 2012 v NR SR schválený zákon č. 296/2012 Z. z. o Európskom mechanizme pre stabilitu a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o ESM“).

Každý člen ESM vymenúva guvernéra a zástupcu guvernéra, ktorí budú v Rade guvernérov rozhodovať za Slovenskú republiku. Guvernér je podľa Zmluvy o ESM člen vlády daného člena ESM zodpovedajúcim za financie – v prípade Slovenskej republiky je to minister financií Michal Horváth. V zmysle § 4 ods. 1 Zákona o ESM zástupcu ministra financií v Rade guvernérov vymenúva a odvoláva vláda na návrh ministra financií zo štátnych tajomníkov MF SR. Za zástupcu ministra financií v Rade guvernérov bol uznesením vlády SR č. 381 z 17. júna 2020 vymenovaný štátny tajomník Ľuboš Jančík. Avšak vzhľadom na posledné inštitucionálne zmeny je toto miesto neobsadené.

V súvislosti s vymenovaním vlády Slovenskej republiky, aby Ministerstvo financií Slovenskej republiky s účinnosťou od 15. mája 2023 riadil Michal Horváth, a so zmenou súvisiacou s vymenovaním novej štátnej tajomníčky Evy Gonçalves je potrebné aktualizovať miesto na pozíciu zástupcu guvernéra ESM. Z toho dôvodu sa v predložennom materiáli navrhuje vymenovať štátnu tajomníčku Ministerstva financií Evu Gonçalves do funkcie zástupkyne guvernéra Európskeho mechanizmu pre stabilitu.